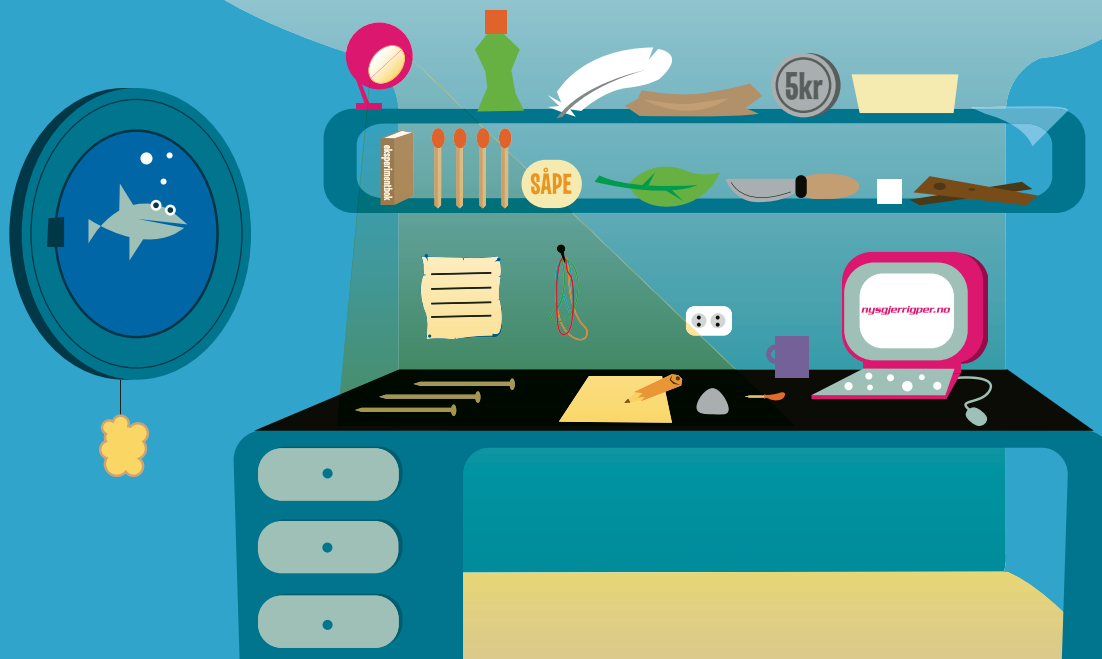

Vannlabben

TEKST: DAGNY HOLM

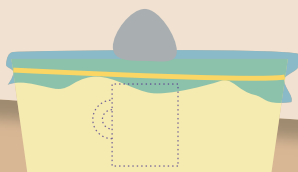
Internett

På Newtons hjemmeside kan du finne Newton X-eksperimenter som handler om vann. Løsningene finner du også der.
<http://www.nrk.no/programmer/tv/newton/3203570.html>
 Du kan også gå inn på **nysgjerriger.no** og klikke på overskriften «hav og vann».

Vann kan brukes til mye annet enn drikke. Prøv noen av disse aktivitetene! Noen kan du gjøre ute, mens andre passer best innendørs.

Gjør saltvann til ferskvann

Sett et tungt krus eller glass midt i et vaskevannsfat eller en stor bolle som er flat i bunnen. Fyll saltvann fra sjøen oppi fatet til det står et godt stykke opp på kruset. Fest plastfolie med strikk over vaskevannsfatet og legg en liten stein på midten, rett over kruset. Så setter du hele ferskvannsmaskinen ut i sola. Når saltvannet blir varmt, gir det fra seg vandamp – uten salt. Dampen samler seg til vanddråper på undersiden av plasten og renner ned i kruset. Smart, ikke sant?

Spikk en båt

Det letteste er å spikke båten av et stykke furubark, men du kan også bruke en bit rekved som du finner i fjæra. (Det blir bare litt mer jobb!) Spikk båten til i den fasongen du vil ha. Hvis du lager den flat som en flåte, velter den ikke så lett. Hvis du lager den smalere og mer «båtaktig», blir den ikke så stø. Da kan du skjære en smal sprekk på langs av båten på undersiden. Så lar du båten ligge under vann en halvtimes tid, med en stein på. Når båten har trukket til seg nok vann, presser du en spiker eller en femkroning inn i sprekk på undersiden, som ballast. Så lager du et hull litt foran midten på båten og setter inn en fuglefsjær eller et blad som seil. Kast loss!

5kr

Magiske vann-triks

Her kommer to vann-triks som virker nesten magiske. Men alt som skjer, er helt naturlig. Vann er satt sammen av bitte små *vannmolekyler*. Vannmolekylene på overflaten av vannet holder så hardt på hverandre at det nesten kan se ut som om vannet har hud. Vi kaller det for *overflatehinna*.

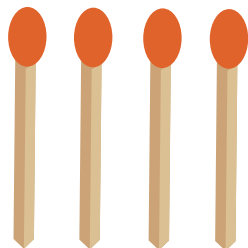
Båt med såpemotor

- 1 Vask badekaret helt reint og skyll godt. (Du kan også bruke en vanlig håndvask.) Fyll karet med reint vann og vent til vannet er helt blikkstillt.
- 2 Klipp ut en pappbåt og lag et lite hakk bak. Press et såpestykke inn i hakket.
- 3 Sett båten på vannet i den ene enden av karet og se hvordan den beveger seg.

Kanskje du kan eksperimentere med passasjerer av lego og rør av en binders, for eksempel?

Hva skjer?

Såpa gjør at vannmolekylene ikke holder så godt sammen bak båten, der såpestykket er. Foran er overflatehinna sterkere og trekker båten framover.

Dansende fyrstikker

Slik gjør du:

- 1 Fyll reint vann i en bolle og vent til det er helt stille. Legg forsiktig noen fyrstikker i et pent mønster på vannet.
- 2 Dypp en sukkerbit forsiktig ned i midten av bollen. Hva skjer med fyrstikkene?
- 3 Ta opp sukkerbiten og få alle fyrstikkene tilbake på plass. Så drypper du en dråpe oppvaskmiddel i midten av bollen. Hva skjer med fyrstikkene nå?

Hva skjer?

Når du dypper sukkerbiten ned i bollen, suger den til seg litt av vannet. En liten vannstrøm trekker fyrstikkene med seg inn mot sukkerbiten. Når du drypper oppvaskmiddel i midten av bollen, blir overflatehinna svakere akkurat der. Overflatehinna langs kanten er sterkere og trekker fyrstikkene til seg.

Kjekt å ha:

kniv, spiker, femkrone, et stykke furubark, litt rekved, et blad, en fuglefjær, et fat, et stykke plastduk, et krus, en liten stein, et badekar, en pappbit, saks, et såpestykke, fyrstikker, noen sukkerbiter, oppvaskmiddel

Sjekk også nysgjerriger.no